

Ändring av 2 § folkbokföringsförordningen (1991:749)

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Författningsförslag	3
2.1	Förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)	3
3	Bakgrund.....	4
3.1	Gällande rätt.....	4
3.2	Rapportering till Skatteverket	5
3.2.1	Inkomna impulser	5
3.2.2	Skatteverkets IT-lösning	5
3.2.3	Centrala Studiestödsnämnden	5
3.3	Svenska myndigheter och utlandsmyndigheter	6
4	Förslag.....	8
4.1	Behovet av regelförändring.....	8
4.2	Fler myndigheter ska underrätta Skatteverket	8
4.3	Undantaget av socialtjänsten.....	9
5	Konsekvensanalys.....	11
5.1	Allmänt	11
5.2	Konsekvenser för Skatteverket	11
5.3	Konsekvenser för övriga myndigheter.....	12
5.3.1	Arbetsförmedlingen	12
5.3.2	Polisen.....	12
5.3.3	Domstolarna.....	12
5.4	Offentligfinansiella effekter.....	13
6	Författningskommentar.....	14
6.1	Förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)	14

1 Sammanfattning

Skatteverket ansvarar för att Sverige har en folkbokföring som speglar befolkningens verkliga bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder.

För att hålla högsta möjliga kvalitet i folkbokföringen föreslår Skatteverket en utvidgning av underrättelseskyldigheten i 2 § folkbokföringsförordningen (1991:749). Så snart det finns anledning att anta att någon har en adress som inte finns registrerad i folkbokföringen, ska svensk myndighet och utlandsmyndighet underrätta Skatteverket om adressen. Socialtjänsten ska inte längre undantas från skyldigheten att underrätta Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen. I stället införs en möjlighet att låta bli att underrätta Skatteverket om särskilda skäl talar mot det. Sådana särskilda skäl kan vara att förtroendet för socialtjänsten riskerar att skadas vid en underrättelse.

Fler myndigheter får genom förslaget skyldighet att underrätta Skatteverket om felaktiga adressuppgifter vilket kommer att leda till fler rättelser och ett register av högre kvalitet.

Skatteverket bedömer att den ökade inströmningen av underrättelser kommer att kunna hanteras inom ramen för befintliga resurser. Viss verksamhetsutveckling kommer att vara nödvändig för att kunna följa resultatet. Det tillkommer även initiala utvecklingskostnader hos Skatteverket för varje myndighet som vill ansluta sig till det IT-system för mottagning av underrättelser som Skatteverket redan i dag tillhandahåller. Troligtvis rör det sig om enstaka myndigheter som kommer ha möjlighet att ansluta under de närmaste åren.

För övriga myndigheter varierar konsekvenserna av förslaget beroende på hur många underrättelser de kommer att rapportera till Skatteverket. Antalet underrättelser beror på myndighetens storlek och verksamhet. Den myndighet som lämnar flest underrättelser i dag avsätter 567 arbetstimmar per år för rapporteringen. Ingen av de tillkommande myndigheterna bedöms komma att lämna större antal underrättelser. Konsekvenserna för övriga myndigheter bedöms därför som försumbara.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)

Härigenom föreskrivs att 2 § folkbokföringsförordningen (1991:749) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Så snart det finns anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen, ska *Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, Transportstyrelsen, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Kronofogdemyndigheten, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och kommun, med undantag för socialtjänsten,* underrätta Skatteverket om adressen.

Underrättelse ska även lämnas så snart det finns anledning att anta att den adress som är registrerad i folkbokföringen är felaktig eller ofullständig.

Underrättelse om den adress en person har behöver inte lämnas om det är uppenbart att adressen är tillfällig eller av annat skäl inte ska registreras.

Föreslagen lydelse

2 §¹

Så snart det finns anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen, ska *svensk myndighet och utlandsmyndighet* underrätta Skatteverket om adressen.

Underrättelse om den adress en person har behöver inte lämnas om det är uppenbart att adressen är tillfällig eller av annat skäl inte ska registreras *eller om särskilda skäl talar mot det.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2015.

¹ Senaste lydelse 2010:1483

3 Bakgrund

I Skatteverkets uppdrag ingår att tillhandahålla ett register över folkbokföringen i Sverige. En riktig folkbokföring har stor betydelse i samhället och ligger till grund för många ersättningar och bidrag, samhällsplanering och forskning. Ju högre kvalitet registret håller desto bättre underlag för planering av ett samhälle där resurserna kan användas på rätt sätt. För att tillvarata både enskilda medborgares och samhällets intressen ska folkbokföringen därför spegla befolkningens verkliga bosättning.

Folkbokföringsregistret håller för närvarande god kvalitet. I absoluta tal finns det många personer som är felaktigt folkbokförda men sett som andel av befolkningen är andelen däremot mycket liten. De beloppsmässiga konsekvenserna av dessa fel för de offentliga finanserna bedöms i sitt sammanhang som förhållandevis ringa.² Det hindrar inte att förändringar görs för att skapa ännu bättre förutsättningar för att höja kvaliteten på folkbokföringsregistret. Regeringen har i 2013 års regleringsbrev till Skatteverket beskrivit målet med folkbokföringen som följande. Uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens verkliga bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder.

I takt med att samhället har förändrats och folkströmningarna till och från Sverige blivit större har kraven på registerföringen ökat för att hålla folkbokföringen korrekt. Allt fler myndigheter har behov av uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsregister. När bestämmelsen i 2 § folkbokföringsförordningen ursprungligen infördes aviserades personuppgifter inte ut i samma omfattning som i dag. Därför fanns det färre myndigheter som hade information om att folkbokföringsuppgifter var felaktiga.

Såsom 2 § folkbokföringsförordningen är formulerad i dag är det bara de uppräknade myndigheterna som har direkt skyldighet att underrätta Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen. Det finns fler myndigheter som har sådan information men utan skyldighet att underrätta Skatteverket. För att upprätthålla bästa möjliga kvalitet i folkbokföringsregistret är det önskvärt att Skatteverket får del av informationen.

3.1 Gällande rätt

Den gällande lydelsen av 2 § folkbokföringsförordningen första stycket är att så snart det finns anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen, ska Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, Transportstyrelsen, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Kronofogdemyndigheten, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och kommun, med undantag för socialtjänsten, underrätta Skatteverket om adressen. Enligt andra stycket ska underrättelse även lämnas så snart det finns anledning att anta att den adress som är registrerad i folkbokföringen är felaktig eller ofullständig. Enligt tredje stycket behöver underrättelse om den adress en person har inte lämnas om det är uppenbart att adressen är tillfällig eller av annat skäl inte ska registreras.

Sådana underrättelser eller impulser från externa myndigheter sammanställs och kontrolleras av Skatteverket. Därefter kan en utredning starta som eventuellt leder till en ändring av folkbokföringen.

² Skatteverkets årsredovisning 2012

Det förekommer att myndigheter som inte räknas upp i 2 § underrättar Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen men det är ganska ovanligt. Polisen hör till de myndigheter som ibland lämnar impulser utan att ha skyldighet att göra det.

3.2 Rapportering till Skatteverket

3.2.1 Inkomna impulser

Det kommer in ca 100 000 impulser till Skatteverket varje år. Många av dem är interna, från Skatteverkets egna system. Det har gjorts mätningar av inkomna impulser från externa ingivare under åren 2010, 2011 och 2012. Skatteverket har sammanlagt under de tre åren tagit emot totalt 187 368 impulser fördelade enligt följande.³

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	13
Transportstyrelsen	16
Centrala studiestödsnämnden (CSN)	31 425
Migrationsverket	5 945
Kronofogdemyndigheten	27 407
Försäkringskassan	31 041
Pensionsmyndigheten	998
Kommunerna	12 924
Annan	77 599

Den största posten, Annan, inbegriper privatpersoner, privata företag, kommunala bolag, fastighetsägare och myndigheter som inte är uppräknade i paragrafen, t.ex. Polisen.

3.2.2 Skatteverkets IT-lösning

Skatteverket har utvecklat och tillhandahåller en IT-tjänst, DISa, för att myndigheter enkelt ska kunna rapportera brister och felaktigheter i folkbokföringen. Än så länge är det bara CSN som har anslutit sig till tjänsten.

Exempel på uppgifter man kan rapportera via DISa är avvikelser beträffande namn, adress, uppgift om barn, civilstånd, födelsetid och dödsfall. Underrättelser kan skickas till Skatteverket t.ex. när brev har returnerats flera gånger eller när man får vetskap om att make/maka har avlidit utomlands och dödsfallet inte är registrerat i folkbokföringsregistret.

Inga kostnader debiteras myndigheterna för denna tjänst. De myndigheter som vill ansluta till DISa behöver utveckla ett system för att ansluta till tjänsten. Beroende på hur den anslutande myndigheten väljer att integrera en diskrepanstjänst i sin verksamhet kan utvecklingskostnaden variera. CSN, som skickar flest underrättelser av alla myndigheter till Skatteverket, lade ungefär 1 000 arbetstimmar på analys, design, konstruktion, test och implementering av den maskinella lösningen.

3.2.3 Centrala Studiestödsnämnden

Skatteverket har inhämtat underlag från CSN för att få kunskap om hur andra myndigheter arbetar med att underrätta Skatteverket.

³ Skatteverkets Analysrapport den 3 april 2013 En analys om folkbokföringsfelet, dess kostnader och konsekvenser

CSN använder dagligen uppgifter från folkbokföringen och är beroende av att de håller hög kvalitet. De anser att möjligheten Skatteverket har att skydda uppgifter är väldigt viktig. Det ger dem vägledning i vilka uppgifter de ska behandla med extra försiktighet.

DISa har underlättat hanteringen och CSN har byggt in viss maskinell rapportering. Det gör att handläggarna slipper vissa arbetsmoment. Även i de fall då en handläggare rapporterar underlättar DISa arbetet eftersom CSN har byggt in kopplingen i handläggningssystemet så att det blir en naturlig och enkel del för handläggaren att även rapportera till Skatteverket. CSN lade ungefär 1 000 arbetstimmar på analys, design, konstruktion, test och implementering av den maskinella lösningen för att skicka information om avvikelser till Skatteverket.

CSN anser inte att underrättelseskyldigheten är betungande. De är beroende av att nå sina kunder och vissa av deras kundgrupper har större intresse av att meddela adress till dem under studietiden då de får utbetalningar än därefter då lånet ska återbetalas. De ser därför fram emot en utökad underrättelseskyldighet till fler myndigheter för att Skatteverket ska kunna upprätthålla högsta möjliga kvalitet i folkbokföringsregistret.

I dagsläget är CSN den myndighet som rapporterar flest avvikelser per år till Skatteverket, ca 10 000. De uppskattar att arbetsinsatsen för detta är 567 timmar årligen. De sparar dock tid genom att folkbokföringsuppgifterna är korrekta i så hög utsträckning som möjligt. Om de inte hade kunnat lita på folkbokföringsuppgifterna hade de antingen behövt dubbelkontrollera många uppgifter eller ha ett eget register.

3.3 Svenska myndigheter och utlandsmyndigheter

Det finns enligt Statistiska centralbyråns allmänna myndighetsregister sammanlagt 468 statliga svenska myndigheter registrerade med organisationsnummer. Det inkluderar inte kommittéer och särskilda utredare, trots att de räknas som myndigheter. Myndigheterna grupperas enligt följande.⁴

Statliga förvaltningsmyndigheter	245
Svenska utlandsmyndigheter	103
Sveriges domstolar samt Domstolsverket	84
Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter	23
AP-fonder	6
Myndigheter under riksdagen	4
Statliga affärsverk	3

Utöver de statliga myndigheterna finns det 290 kommuner och 20 landsting/regioner som också ägnar sig åt myndighetsutövning.⁵

De 310 kommunala myndigheterna samt de sju statliga myndigheter som räknas upp i 2 § folkbokföringsförordningen utgör de huvudsakliga externa uppgiftslämnarna i dag.

Samtliga kommuner, landsting/regioner och ca 100 statliga förvaltningsmyndigheter/affärsverk är kunder till Skatteverket och tar emot

⁴ www.myndighetsregistret.scb.se

⁵ www.skl.se

uppgifter från folkbokföringsregistret. Domstolarna, polismyndigheterna och utlandsmyndigheterna har också tillgång till uppgifterna genom Domstolsverket respektive Rikspolisstyrelsen. Dessa myndigheter, som på ett eller annat sätt har tillgång till uppgifter från folkbokföringen, är de myndigheter som i praktiken kommer att beröras av förslaget. De myndigheter som aldrig ser uppgifter från folkbokföringen kommer sällan eller aldrig ha anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen.

Genom förslaget skulle därför ungefär 300 myndigheter tillkomma som uppgiftslämnare; drygt 90 statliga förvaltningsmyndigheter, drygt 100 utlandsmyndigheter, drygt 80 domstolar och 20 polismyndigheter. Det blir nästan en dubbling av antalet uppgiftslämnare men det säger egentligen inte så mycket om vilket antal underrättelser som kan väntas inkomma.

Det är inte troligt att samtliga tillkommande myndigheter har omfattande avvikelser att underrätta Skatteverket om. Många myndigheter kommer knappt att beröras av Skatteverkets förslag. Ett stort antal myndigheter kommer att få underrättelseskyldighet för ett fåtal uppgifter och några myndigheter kommer att behöva rapportera förhållandevis mycket information till Skatteverket.

4 Förslag

4.1 Behovet av regelförändring

Det är Skatteverkets strävan och uppdrag att minimera antalet felaktigheter i folkbokföringsregistret. Cirka 200 miljoner kronor bedöms ha betalats ut felaktigt i barnbidrag, bostadsbidrag, bostadstillägg och underhållsstöd år 2011 som en direkt följd av fel i folkbokföringsregistret⁶. Kontakter med andra myndigheter har gett bra resultat i rättad folkbokföring⁷. Det finns därför anledning att tro att en utökad skyldighet för myndigheter att lämna underrättelser till Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen kan leda till ett register av högre kvalitet.

En rad myndigheter underrättas varje dag av Skatteverket om ändringar i folkbokföringen, t.ex. skol- och försäkringsväsende, sjukvård och bil- och körkortregistren. De har behov av informationen för att sköta sina respektive uppdrag och gynnas av att Skatteverkets register i möjligaste mån är korrekt och håller hög kvalitet. Det ligger i myndigheternas intresse och vore naturligt med en ömsesidig informationsöverföring. När adressuppgifterna i folkbokföringen är felaktiga innebär det merarbete för myndigheterna som då själva måste lägga tid på att utreda hur de ska nå personerna i fråga. Det kan också vara så att flera myndigheter behöver utreda samma personers adresser i stället för att det sköts av Skatteverket som har uppdraget.

Skatteverket har fått kännedom från svenska utlandsmyndigheter att de ofta känner till att personer fortfarande är folkbokförda i Sverige utan att bo kvar i landet. Personalen har inte tid och resurser att göra de avvägningar som krävs för att säkerställa att uppgifterna kan lämnas vidare till Skatteverket utan att de bryter mot gällande sekretessregler. En underrättelseskyldighet skulle underlätta arbetet för dem.

Arbetsförmedlingen, polisen och domstolarna är exempel på ytterligare myndigheter som kan ha stor kännedom om felaktigheter i folkbokföringen men saknar skyldighet att vidarebefordra informationen. Utan skyldigheten prioriteras inte uppgiftslämnandet och myndigheterna har inte heller tillgång till de tekniska hjälpmedel som kan göra det enklare att snabbt skicka impulser till Skatteverket.

4.2 Fler myndigheter ska underrätta Skatteverket

Förslag: Samtliga svenska myndigheter och utlandsmyndigheter som har anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen får skyldighet att underrätta Skatteverket om adressen.

Promemorians skäl:

Det är Skatteverkets uppfattning att en utökad skyldighet till fler myndigheter skulle leda till fler impulser som kan ge ett folkbokföringsregister av högre kvalitet. Paragrafen bör därför formuleras om så att den gäller alla

⁶ Skatteverkets Analysrapport den 3 april 2013 En analys om folkbokföringsfelet, dess kostnader och konsekvenser

⁷ Skatteverkets rapport 2006:7 Kartläggning av folkbokföringsfelet samt Skatteverkets Analysrapport den 3 april 2013 En analys om folkbokföringsfelet, dess kostnader och konsekvenser

myndigheter som ibland får anledning att anta att personers adresser inte är registrerade i folkbokföringen, i stället för bara de myndigheter som är uppräknade i dag.

Skatteverket har övervägt att föreslå en mer begränsad utvidgning av underrättelseskyldigheten till att bara omfatta svenska utlandsmyndigheter utöver de myndigheter som räknas upp i dag. Det finns också varianter där ytterligare några myndigheter skulle räknas upp. Problemet med en sådan begränsad utvidgning är dock att en översyn av bestämmelsen kan komma att bli nödvändig snart igen om det kommer fram att det finns andra myndigheter som får mycket information som rör folkbokföringen. Förhållandena kan snart ändras om myndigheters uppdrag förändras eller tekniken utvecklas i riktningar som är svåra att förutspå. Den föreslagna bestämmelsen kan hålla för samhällets utveckling under lång tid.

Ungefär 150 myndigheter samt ett antal kommittéer och ensamutredare saknar helt koppling till folkbokföringen i dag. De har inget behov av folkbokföringsuppgifter och kommer därför inte heller få någon anledning att anta att personers adresser inte är registrerade. Regelförändringen kan därför inte ses som någon tillkommande börda för dessa myndigheter.

4.3 Undantaget av socialtjänsten

Förslag: Socialtjänsten ska inte längre undantas från skyldigheten att underrätta Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen. I stället införs en möjlighet att låta bli att underrätta Skatteverket om särskilda skäl talar mot det.

Promemorians skäl: I den befintliga lydelsen av 2 § folkbokföringsförordningen har socialtjänsten undantagits från kommunens skyldighet att underrätta Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen. När bestämmelsen skrevs 1991 hade socialdepartementet invändningar mot att socialtjänsten skulle åläggas skyldighet och det gjordes därför ett undantag. Man var rädd att en underrättelseskyldighet skulle kunna undergräva förtroendet för socialtjänsten.

Detta undantag kan numera ifrågasättas. För att upprätthålla bästa möjliga kvalitet i registret är det viktigt att undantagen minimeras. Hos socialtjänsten förekommer det känsliga uppgifter och personer kan ha skäl att skydda sina personuppgifter från offentlighet. Skatteverket har emellertid möjlighet att skydda känsliga personuppgifter i folkbokföringsregistret genom en särskild sekretessmarkering. Det ger andra myndigheter vägledning kring vilka uppgifter de ska behandla med extra försiktighet. Målet är att motverka att personuppgifter samlas på fler ställen än nödvändigt. Exempelvis Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan kan också ha mycket känsliga uppgifter om personer men har ändå underrättelseskyldighet enligt 2 § folkbokföringsförordningen i dag.

Skatteverket har i dag möjlighet att i ett delgivningsärende begära ut adressuppgift från socialtjänsten. Även om adressen inte leder till ändrad folkbokföring så blir adressuppgiften offentlig i folkbokföringsverksamheten.

Kontakt har tagits med Socialstyrelsen för att få kännedom om hur de ser på undantaget i dag. Socialstyrelsen anser att äldreomsorg, funktionshinderomsorg och verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) inte behöver undantas från underrättelseskyldighet. De övriga delarna av socialtjänstens verksamhet bör inte omfattas av en skyldighet att rapportera adressuppgifter till Skatteverket.

Att införa underrättelseskyldighet för hela socialtjänsten riskerar att avhålla människor från att kontakta socialtjänsten trots att de har behov av stöd. Socialstyrelsen befarar att det kan uppstå problem när det gäller personer som söker stöd hos socialtjänsten och bor på annan adress än den folkbokförda och som utsätts för våld. Inom familjerätten och när det gäller personer som vistas i Sverige utan tillstånd kan också problem tänkas uppstå om socialtjänsten omfattas av en underrättelseskyldighet.

Det finns således situationer där starka skäl kan tala mot att underrätta Skatteverket om en avvikande adress. Det bör därför även fortsättningsvis finnas en möjlighet att undgå underrättelseskyldighet. Med anledning av det föreslås att underrättelse inte ska lämnas om särskilda skäl talar mot det. Särskilda skäl syftar på situationer där konsekvenserna för den enskilde kan bli allvarliga och där förtroendet för socialtjänsten riskerar att skadas vid en underrättelse, eller andra jämförbara förhållanden. Den nya lydelsen lämnar utrymme för bedömningar för myndigheten men visar ändå att huvudregeln är att underrättelse ska lämnas.

5 Konsekvensanalys

5.1 Allmänt

Det är svårt att utifrån det antal underrättelser om avvikande adresser som i dag lämnas till Skatteverket förutspå hur många fler sådana uppgifter som kommer att skickas till Skatteverket om förslaget genomförs. Myndigheterna är inte jämförbara vare sig i uppdrag eller i storlek.

Förhoppningen är att den föreslagna ändringen ska ge ett ökat antal inkomna underrättelser från fler myndigheter. Dessa underrättelser kan i sin tur leda till rättelser i folkbokföringen så att registret får en högre kvalitet. Ett ökat uppgiftslämnande innebär en ökad börda för Skatteverket och en ny börda för myndigheter som inte tidigare har omfattats av underrättelseskyldigheten. Samtidigt skulle ett folkbokföringsregister av högre kvalitet innebära lätnader och besparingar för alla som använder det.

5.2 Konsekvenser för Skatteverket

De underrättelser som skickas till Skatteverket tas om hand av avdelningarna för bosättningskontroll. Sammanlagt kommer det in ca 100 000 externa och interna impulser per år. Ungefär 60 procent av dessa går efter förgranskning till utredning.

Skatteverket bedömer att förordningsändringen till att börja med inte kommer att få så stora konsekvenser. Inströmningen av impulser kommer inte att öka så mycket med en gång. Det är dessutom sannolikt att många impulser kommer att avse samma personer. De impulser som gäller samma personer registreras inte som egna ärenden utan tillförs det öppnade ärendet som utredningsmaterial. En ökning av sådana dubbla eller flerdubbla impulser är till hjälp i utredningen och kan inte ses som någon ytterligare börda för Skatteverket.

För effektivaste möjliga rapportering förordar Skatteverket att myndigheterna ansluter sig till DISa. Som tidigare nämnts i avsnitt 3.2.1 kräver en anslutning till DISa utveckling som tar viss initial tid i anspråk. I nuläget är det bara CSN som har anslutit sig till DISa. Två-tre ytterligare myndigheter har visat intresse för att ansluta sig men det finns inga konkreta anslutningsplaner. En rimlig bedömning är att en eller ett par nytillkommande myndigheter kan vara intresserade av anslutning under de nästkommande två till tre åren. Om nytillkomna myndigheter skulle vara intresserade av att ansluta sig till DISa kräver det viss arbetstid även från Skatteverkets sida. Skatteverkets uppskattade anslutningskostnad per myndighet är ca 100 arbetstimmar. Om myndigheterna ansluter sig till DISa skulle Skatteverket på ett bra sätt kunna följa upp och se synergieffekter.

Om myndigheterna inte ansluter sig till DISa blir det fråga om manuell hantering av dessa underrättelser. Erfarenheten från den pappershantering som förekommer i dag visar att det är ett trögt system. Pappershanteringen är ett hinder för en effektiv rapportering trots den förordningsstadgade skyldigheten att underrätta Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen. För att administrera ett hanterbart intag av diskrepansrapporter från myndigheter som inte ansluter sig till DISa skulle Skatteverket behöva utveckla någon typ av formulär. Formuläret skulle myndigheterna kunna nå från hemsidan, för att sedan skicka det till en inläsningscentral.

Den utvidgade underrättelseskyldigheten kommer att fordra viss verksamhetsutveckling hos Skatteverket i syfte att följa upp vilka som lämnar in underrättelser. En sådan verksamhetsutveckling uppskattas kräva ca 150 arbetstimmar.

När det gäller regionresurser bedömer Skatteverket att regionerna under de första åren bör kunna hantera ett ökat antal underrättelser med befintliga resurser. För tid därefter torde finnas handlägningsstöd och annat som kan ha gett effektvinster.

5.3 Konsekvenser för övriga myndigheter

För att kunna bedöma bördan för de myndigheter som åläggs underrättelseskyldighet har Skatteverket identifierat några myndigheter som har mycket löpande kontakt med människor och på så sätt kan förväntas få mer information om felaktigheter i folkbokföringen. Skatteverket har kontaktat Arbetsförmedlingen, Rikspolisstyrelsen och Domstolsverket för att inhämta synpunkter från arbetsförmedlingarna, polisen och domstolarna.

5.3.1 Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen använder bara uppgifter från folkbokföringen vid första kontakten med de arbetssökande. De arbetssökande lämnar ibland en annan adress än sin folkbokföringsadress. Då används den andra adressen i den fortsatta kontakten. Ett folkbokföringsregister av högre kvalitet är därför inte så betydelsefullt för arbetsförmedlingarna. Arbetsförmedlingen är mån om att inte ålägga redan stressad personal ytterligare arbetsuppgifter och skyldigheter. Om det är tillräckligt att identifiera och signalera en felaktig folkbokföringsadress genom en adekvat systemteknisk lösning, skulle antagligen arbetsbelastningen på arbetsförmedlarna inte påverkas i allt för stor grad. Arbetsförmedlingen ser svårigheter med att den enskilda handläggaren ska behöva bedöma vilken adress som är den riktiga och om underrättelse ska skickas eller inte.

5.3.2 Polisen

Polisen är positivt inställd till en utökad underrättelseskyldighet. Polisen är beroende av att folkbokföringsregistret är korrekt och anser att det skulle underlätta i deras arbete om registret höll högre kvalitet. Polisen underrättar redan Skatteverket om felaktigheter i folkbokföringen utan att ha skyldighet att göra det. Underrättandet sker sporadiskt och beror på den enskilda handläggaren och om tid finns. Det är angeläget att skyldigheten inte tar för mycket tid i anspråk men det skulle tjäna polisens eget syfte att underrätta Skatteverket mer regelmässigt om de felaktigheter de stöter på i folkbokföringen.

5.3.3 Domstolarna

Sveriges domstolar använder sig i mycket stor utsträckning av uppgifter ur folkbokföringsregistret. Enligt Domstolsverket är det därför av stor vikt att uppgifterna i registret är korrekta och överensstämmande med verkligheten. Det är inte ovanligt att domstolarna får information som indikerar att uppgifter i folkbokföringsregistret är felaktiga. I exakt vilken omfattning är dock mycket svårt att uppskatta.

Domstolsverket är preliminärt i detta tidiga skede positivt till en utvidgning av underrättelseskyldigheten men framhåller att det kommer att innebära

merarbete för domstolarna och det kan komma att behövas extra resurser för att domstolarna ska kunna fullgöra sin underrättelseskyldighet. Det kan även komma att behövas extra resurser för att utveckla rutiner och eventuellt system för att kunna fullgöra underrättelseskyldigheten.

5.4 Offentligfinansiella effekter

Enligt CSN:s beräkningar är insatsen för att skicka ca 10 000 underrättelser till Skatteverket per år 567 arbetstimmar. Det blir ca tre minuter per underrättelse. CSN rapporterar fler avvikelser till Skatteverket än någon annan myndighet. Det är inte troligt att någon av de nytillkommande myndigheterna kommer att behöva rapportera mer än så. De myndigheter som idag räknas upp i paragrafen lämnar i snitt 115 underrättelser per år till Skatteverket.⁸ Bördan för att sköta underrättelseskyldigheten för snittmängden kan med CSN:s beräkningar som utgångspunkt uppskattas till 5 arbetstimmar och 45 minuter per år.⁹

Det är svårt att förutse bördan för varje tillkommande myndighet. Den kommer att variera på samma sätt som den gör i dag beroende på myndighetens storlek och verksamhet. Med hänsyn till att den myndighet som skickar flest underrättelser till Skatteverket i dag inte lägger mer än 567 arbetstimmar per år på rapporteringen bedömer Skatteverket ändå att den ökade bördan för varje enskild myndighet är försumbar.

Sammantaget offentligfinansiellt kommer förslaget att medföra kostnader, både för Skatteverket och för de tillkommande myndigheterna. Ju fler uppgifter som kommer in till Skatteverket, desto mer kommer förslaget att kosta. I förhållande till Skatteverkets skyldighet att fullfölja sitt uppdrag och till den ökade kvaliteten på folkbokföringsregistret bedöms även det vara försumbart.

⁸ Beräknat på 310 kommunala myndigheter och sju statliga myndigheter.

⁹ Uträkningen baseras på att myndigheten är ansluten till DISa.

6 Författningskommentar

6.1 Förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)

2 §

I *första stycket* har underrättelseskyldigheten utvidgats så att alla svenska myndigheter och utlandsmyndigheter som har anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen, har skyldighet att underrätta Skatteverket om adressen.

I *tredje stycket* har det införts en möjlighet att låta bli att lämna underrättelse om särskilda skäl talar mot det. Sådana skäl kan vara att förtroendet för socialtjänsten riskerar att skadas vid en underrättelse eller andra jämförbara förhållanden.